

TV SYD A/S
El-vej 2 b
6000 Kolding

Att. Hans Egon Lorenzen

Radio- og tv-nævnet

1. december 2010

Sagsnr. 2009-012171

Rasmus Pleidrup
Fuldmægtig, cand.jur.

rpl@bibliotekogmedier.dk
Direkte tlf.: 33 73 33 69

Klage over skjult reklame for Tuborg i programmet "Regionale nyheder og vejret" sendt på TV SYD

Flemming Leer Jakobsen har ved e-mail af 19. maj 2009 klaget til Radio- og tv-nævnet med anbringende om, at der forekommer skjult reklame for Tuborg i et indslag i programmet "Regionale nyheder og vejrudsigt" vist den 15. maj 2009 mellem kl. 19.30 og 20.00 på TV SYD.

Klager har anført følgende:

"Skjult reklame for Tuborg forud for et indslag om maskinmestre, hvor en Tuborg dåse med logoet vendt ud imod kameraet er en del af introduktion til indslaget. Eksponeringen foregår i knap 14 sekunder og har intet med selve indslaget om fodboldmesterskab for kommende maskinmestre at gøre. Indslaget hedder "Maskinfodboldmestre".

Beskrivelse

TV SYD har som bilag til høringssvar af 8. juni 2009 fremsendt en DVD med programmet, der blev sendt den 15. maj 2009, hvori indslaget om "Maskinfodboldmestre" indgår.

Indslaget varer ca. 2 minutter og 20 sekunder.

Indslaget bliver præsenteret af programværtten i studiet, der siger følgende:

"I dag var der mester-mesterskaber i Fredericia. Deltagerne var i forvejen næsten maskinmestre – det de kom for at blive, var fodboldmestre. Men det de mestrede bedst, var hyggen."

Præsentationen varer ca. 12 sekunder.

Imens studieværtten taler, er der i venstre side af skærmen et stillbillede af en øldåse, der står på en skraldespand, og en målmand i baggrunden, der står med ryggen til og kigger ud over en fodboldbane. Der er på stillbilledet

fokuseret på øldåsen, og det fremgår tydeligt, at der er tale om en Tuborg-dåse. Under billedet er der titlen "Maskinfodboldmestre". Der bliver i løbet af præsentationen ikke zoomet ind på billedet i venstre side. Stillbilledet og studieværten fylder tilnærmelsesvis lige meget i skærbilledet.

Herefter følger en speak og en række korte interviews med deltagere i arrangementet. Ca. 1 minut inde i indslaget vises igen billedet af øldåsen på skraldespanden og målmanden i baggrunden. Mens der panoreres væk fra et close-up af Tuborg-øldåsen over til målmanden, der foretager et udspark, siger reporteren:

"Og fra opvarmningen til det, det virkelig drejer sig om. Det uofficielle danmarksmesterskab for maskinmestrestuderende i fodbold."

Herefter følger yderligere speak og korte interviews. Ca. 1 minut og 45 sekunder inde i indslaget vises tre arrangementsdeltagere, der står omkring en stor træstub, der bliver slået søm i. To Tuborg-øldåser står placeret midt på træstubben med det meste af mærkaterne vendt ud mod kameraet. Imens siger reporteren følgende:

"Der var også andre konkurrencer. Her den klassiske 'slå-søm-i-med-færrest-mulige-slag'."

Henvendt til den ene af de tre, der forsøger at slå søm i træstubben, siger reporteren herefter:

"Hvordan synes du selv det går det der?"

Svar:

"Øhh, taget i betragtning at jeg startede med at drikke klokken halv syv i morges... så går det fint"

Imens billedet skifter fra de tre ved træstubben til et festtelt med stole og videre til en trækvogn med fyldte ølfustager, siger reporteren:

"Og lad os så håbe på, at de unge mænd kan klare sig igennem dagen, så de er klar til festen her i teltet i aften. Øl er der rigeligt af - det er vist nok kun piger, der mangler."

Herefter følger igen lidt speak og interview, hvorefter indslaget afrundes af programværten tilbage i studiet. Der vises ingen billeder af øldåser el.lign. i forbindelse med afrundingen.

Høring

TV SYD har i høringssvar af 8. juni 2009 anført følgende:

"...

Indslaget om maskinmester-fodbold begynder med en introduktion, som værten læser op i studiet. I øverste, venstre højre af skærmen er der som altid i TV SYDs udsendelser et billede, der tjener til at illustrere det kommende indslag. I dette tilfælde forestiller billedet en vilkårlig øldåse og en fodboldbane med nogle spillere. Øldåsen er af mærket Tuborg.

Billedet knytter an til nyhedsindslaget, der som nævnt i klagen handler om en flok maskinmestre, der mødes til en fodboldturnering. Af såvel oplæg som indslagets speak og hele indslagets billeddækning fremgår det med al tydelighed, at fodboldstævnet først og fremmest er et socialt arrangement, hvor det væsentligste element er indtagelse af større mængder øl.

Der bliver drukket øl inden kampene, under kampene og efter kampene. Øl knytter maskinmestrenes fællesskab sammen – i mindst samme grad som fodbolden.

Vi finder det endog særdeles relevant at illustrere dette med en øldåse placeret på et skraldestativ klos op ad boldbanen.

Selve ølmærket, Tuborg, er tilfældigt. Dåsen stod på skraldespanden, da fotografen tog sit billede. Det kunne have været en Carlsberg-dåse, en Fuglsang-dåse, hvad som helst.

For god ordens skyld skal det understreges, at vi ingen kontakt har haft med bryggeriet bag den pågældende øl i forbindelse med optagelserne eller offentliggørelsen af optagelserne.

Vi mener derfor, at der ikke som hævdet af hr. Flemming Leer er tale om skjult reklame. Vi mener heller ikke, at der er tale om unødvendig eksponering af det pågældende varemærke. Eksponeringen er alene redaktionelt betinget: Et indslag om øl illustreres med et billede af en vilkårlig øl. Ikke videre opfindsomt, men sådan valgte vi at gøre på redaktionen den dag.

..."

Radio- og tv-nævnets vurdering

Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, stk. 1, nr. 1, i lov nr. 477 af 6. maj 2010 om radio- og fjernsynsvirksomhed, på sit møde den 23. november 2010 behandlet sagen og skal udtale:

Flemming Leer Jakobsen har klaget til Radio- og tv-nævnet med anbringende om, at der forekommer skjult reklame for Tuborg i et indslag i programmet "Regionale nyheder og vejrudsigt" vist den 15. maj 2009 på TV SYD.

Klager anfører, at der i indslaget om "Maskinfodboldmestre" gøres skjult reklame for Tuborg, idet en Tuborg-dåse med logoet vendt mod kameraet er en del af introduktionen til indslaget. Eksponeringen foregår i knap 14 sekunder og har ifølge klager intet med selve indslaget om fodboldmesterskab for kommende maskinmestre at gøre.

Indledningsvis skal Radio- og tv-nævnet bemærke, at sagen afgøres efter de på udsendelsestidspunktet gældende regler, jf. lovbekendtgørelse nr. 338 af 11. april 2007 om radio- og fjernsynsvirksomhed og bekendtgørelse nr. 1368 af 15. december 2005 om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn. De nugældende regler findes i lovbekendtgørelse nr. 477 af 6. maj 2010 om radio- og fjernsynsvirksomhed og bekendtgørelse nr. 105 af 28. januar 2010 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber.

I henhold til radio- og fjernsynslovens § 72, jf. lovbekendtgørelse nr. 338 af 11. april 2007 om radio- og fjernsynsvirksomhed, og reklamebekendtgørelsens § 3, stk. 1, jf. bekendtgørelse nr. 1368 af 15. december 2005 om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn, skal reklamer kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer.

Reklamer i fjernsyn må kun sendes i blokke, som placeres mellem programmerne, jf. § 73, stk. 1, i radio- og fjernsynsloven og § 4, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen.

Skjult reklame defineres i artikel 1c) i direktiv 89/552 EØF (som senere ændret ved direktiv 2007/65/EF) som følger:

"mundtlig eller visuel fremhævelse af varer eller tjenesteydelser eller af en vareproducents eller en tjenesteydelsesleverandørs navn, varemærke eller aktiviteter i programmer, når fremhævelsen er tilsigtet fra tv-radiospredningsorganets side i reklameøjemed og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse. En fremhævelse anses navnlig for at være tilsigtet, når den foretages mod vederlag eller lignende betaling"

For at udgøre skjult reklame skal fremhævelsen altså opfylde tre kumulative betingelser: Fremhævelsen skal være tilsigtet fra tv-radiospredningsor-

ganets side, den skal være i reklameøjemed, og den vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse.

Da skjult reklame er tilsigtet, kan det i praksis være ret vanskeligt at skelne mellem skjult reklame og lovlige henvisninger til varer m.v.

Kommissionen har derfor i sin fortolkningsmeddelelse om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om "fjernsyn uden grænser" i forbindelse med tv-reklamer (2004/C 102/02) bestemt, at det er berettiget at anvende kriteriet "uberettiget fremhævelse" af en vare eller tjenesteydelse eller en virksomheds varemærke eller navn: Det urimelige kan bl.a. ligge i, at mærket eller den pågældende vare eller tjenesteydelse optræder gentagne gange eller fremhæves på en særlig måde. I den forbindelse skal der tages hensyn til det redaktionelle indhold i de udsendelser, disse elementer indsættes i. Hvis en vare f.eks. fremhæves uden berettigelse i forhold til udsendelsens redaktionelle indhold eller på grund af en påvirkning, som det redaktionelle indhold er blevet udsat for i kommercielt øjemed, tyder det på, at der foreligger skjult reklame.

Radio- og tv-nævnet er af den opfattelse, at der i indslaget om "Maskinfodboldmestre" er sket en fremhævelse af varemærket Tuborg, idet der flere gange i løbet af indslaget zoomes ind på øldåser, der tydeligt viser at være af mærket Tuborg. Spørgsmålet er imidlertid, om fremhævelsen går ud over, hvad der kan anses for at være berettiget i forhold til programmets redaktionelle indhold, og dermed har karakter af skjult reklame i strid med reglerne herom.

TV SYD har i sit høringssvar anført, at det med al tydelighed af indslaget fremgår, at fodboldstævnet først og fremmest er et socialt arrangement, hvor det væsentligste element er indtagelse af større mængder øl. Det er af stationen fundet relevant at illustrere øllets betydning for fællesskabet ved at vise en øldåse placeret på et skraldestativ op ad fodboldbanen. Både ølmærket (Tuborg) og dåsens placering i den konkrete situation er ifølge stationen tilfældig.

Nævnet bemærker, at billedet af Tuborg-dåsen på skraldespanden i starten af indslaget om "Maskinfodboldmestre" fremtræder dominerende. Endvidere bemærkes, at visningen har en varighed på mere end 10 sekunder. Senere i indslaget vises igen et nærbillede af Tuborg-dåsen på skraldespanden, hvorefter der panoreres hen over en fodboldbane. Det er Nævnets opfattelse, at der ikke er nogen redaktionel begrundelse for, at ølmærket så tydeligt skal fremgå af de berørte dele af indslaget. Dette gør sig ligeledes gældende i sekvensen, hvor tre arrangementsdeltagere slår søm i en træstub. Her er to øldåser placeret midt på træstubben, hvor man igen tydeligt kan se, at der er tale om ølmærket Tuborg.

Nævnet anerkender, at den omhandlede fodboldturnering i højere grad forekommer at være en social end en sportslig begivenhed, og at øl spiller en central rolle i relation hertil. Imidlertid har karakteren og omfanget af de visuelle fremhævelser af mærket Tuborg ikke sammenhæng med, at øl som sådan er af væsentlig betydning for arrangementet. Der er således tale om en uberettiget fremhævelse af mærket Tuborg i strid med reglerne om skjult reklame.

På denne baggrund har Radio- og tv-nævnet truffet følgende

AFGØRELSE:

Programmet "Regionale nyheder og vejrudsigt" sendt den 15. maj 2009 mellem kl. 19.30 og 20.00 på TV SYD, indeholder skjult reklame i strid med radio- og fjernsynslovens § 72, jf. lovbekendtgørelse nr. 338 af 11. april 2007 om radio- og fjernsynsvirksomhed, og reklamebekendtgørelsens § 3, stk. 1, jf. bekendtgørelse nr. 1368 af 15. december 2005 om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn.

Christian Scherfig
formand

/Rasmus Pleidrup
nævnsekretær

Kopi sendt til:

Klager Flemming Leer Jakobsen